

prof. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA
Ústav pedagogiky, andragogiky a psychológie, Fakulta humanitných a prírodných vied
Prešovskej univerzity v Prešove

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU (VEDECKÚ MONOGRAFIU)

Meno uchádzačky: PaedDr. Ing. Kateřina Bočková, Ph.D., MBA

Názov habilitačnej práce (vedeckej monografie): *Domáci vzdelávaní*

Vydavateľské údaje: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020. 136 s. ISBN 978-80-7598-824-9.

Aktuálnosť témy a štruktúra práce

Autorka vo svojom texte vychádza z myšlienky, že vzdelanie je nevyhnutné pre každého jedinca v súvislosti s jeho osobnostným rozvojom. Uvádza tiež, že v súčasnosti sa požiadavky na školské vzdelávanie menia a voľba základnej školy je významným krokom v živote detí aj ich rodičov. Nadväzujúc na toto tvrdenie autorka upozorňuje, že dnes je možné v kontexte „povinného“ vzdelávania aj domáce vzdelávanie. Vzhľadom na dôležitosť predmetnej témy a charakter domáceho vzdelávania je nevyhnutné aj tejto problematike venovať nie malú pozornosť.

Hodnotenie obsahovej stránky

Predložená monografia je koncipovaná do deviatich kapitol. Už v prvej kapitole autorka podrobne charakterizovala domáce vzdelávanie, jeho podmienky a realizáciu. Vychádzala pri tom zo súčasnej legislatívy. Habilitantka ozrejmla hodnotenie výstupov domáceho vzdelávania a jeho financovanie. Zaujímala sa tiež o legislatívu domáceho vzdelávania na Slovensku.

Predmetom druhej kapitoly bol podrobný popis exkurzu vývoja individuálneho vzdelávania od čias starožidovskej kultúry, kultúru starovekého Grécka a Ríma, cez obdobie stredoveku, renesancie, až po súčasnú podobu domáceho vzdelávania. Autorka sa tiež zaoberala motiváciou rodičov pre domáce vzdelávanie a ich spôsobilosťou domáce vzdelávanie uskutočňovať. Uvádza dôvody rodičov pre uskutočňovanie domáceho vzdelávania svojich detí, jedným z nich je nespokojnosť so stavom verejného školstva.

Ďalším dôvodom sú rodičia, ktorí vnímajú vzdelanie svojich detí ako zodpovednosť, ktorá prináleží im, nie štátu a štátnym inštitúciám.

Habilitantka vo svojej vedeckej monografii vymedzila pedagogické princípy a stratégie domáceho vzdelávania. Podrobne popísala domáce vzdelávanie prostredníctvom jeho etapizácie.

Predmetom šiestej kapitoly je analýza pozitív a rezerv domáceho vzdelávania. Autorka sa sústredila na komparáciu individuálneho prístupu a socializácie, na komparáciu rodiča a pedagóga pri edukácii, slobody a disciplíny atď. Autorka tak dáva čitateľovi priestor pre vlastné stanovisko k preferencii tradičného alebo domáceho vzdelávania, pričom tiež ponúka pohľad na domáce vzdelávanie v zahraničí. Pozornosť bola v tejto súvislosti zameraná na domáce vzdelávanie v USA a tiež vo vybraných štátoch Európy (Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Francúzsko, Nemecko atď.).

V posledných dvoch kapitolách autorka podrobne informovala o výskumných výsledkoch domáceho vzdelávania v Českej republike. V Českej republike doteraz nebol realizovaný výskum, ktorý by skúmal využívanie informačných a komunikačných technológií v domácom vzdelávaní. Autorka monografii sa odvoláva na kvalitatívny výskum Pospíšilovej (2019), ktorá na základe získaných výskumných výsledkov konštatuje, že IKT zastávajú v skúmaných rodinách nenahraditeľné miesto. Významnú úlohu v tomto kontexte zohrávajú samotní rodičia, ktorí majú využívanie IKT v domácom vzdelávaní vo svojej kompetencii. Habilitantka podrobne popísala chod školy na Základnej škole Březová. Priblížila tiež históriu tejto školy. Individuálne vzdelávaným žiakom je v tejto škole k dispozícii komplexný systém podpory, ktorý žiaka a jeho rodičia sprevádzajú počas celého obdobia vzdelávania. Pre tento systém je charakteristická internetová škola Moodle, online hodiny cez Skype a elektronická žiacka knižka, kde môžu rodičia aj žiaci komunikovať s vyučujúcimi.

Domáce vzdelávanie je okrajová alternatíva vzdelávacieho systému, ktorá stále vzbudzuje diskusie v odbornej aj laickej verejnosti. Vedecká monografia podrobne analyzuje domáce vzdelávanie a jeho systém. Konštatujem, že ciele predloženej vedeckej monografie boli splnené. Predložený text hodnotím pozitívne, je podrobným teoretickým i empirickým východiskom pre všetkých, ktorým nie je ľahostajná problematika vzdelávania a domáceho vzdelávania.

Hodnotenie formálnej stránky

Autorka predloženého textu použité teoretické zdroje správne cituje a parafrázuje. Uplatňuje autorský plurál a akceptuje etiku citovania v celej predloženej práci.

Otázky do diskusie

Prosím habilitantku, aby v rámci diskusie vyjadrila svoj názor k domácomu vzdelávaniu. Čo by v tejto súvislosti odporúčala?

Habilitanta je autorkou, resp. spoluautorkou 1 vedeckej monografie, 1 vysokoškolskej učebnice, 2 skrípt, resp. učebných textov a množstva vedeckých štúdií publikovaných doma i v zahraničí. Jej výskumný záujem sa v ostatných rokoch orientuje na problematiku odborovej didaktiky.

Po preštudovaní habilitačnej práce (vedeckej monografie) i predloženého habilitačného spisu, navrhujem po úspešnej obhajobe PaedDr. Ing. Kateřine Bočkovej, Ph.D., MBA **navrhujem udeliť** titul **docent** v odbore habilitačného konania a inauguračného konania Odborová didaktika.

V Prešove 05. 01. 2024

.....